

Eelarve koostamise ja selle täitmise jälgimise kontroll-leht

Printsiip	Jah (nõue on täielikult täidetud)	Ei (nõue ei ole/ei ole täielikult täidetud, kuid selle täitmine on vajalik)	N/A (nõue pole omavalitsuses asjakohane)	Probleem „ei“ korral (kirjeldada probleemi või mittevastavuse ulatust ning pakutavat lahendust)	Kommentaar „N/A“ korral (kirjeldada, miks hinnatakse, et selle meetme rakendamine pole vajalik)
1. Olemas on arengukava ja eelarvestrateegia koostamise kord.					
2. Koostatud on arengukava ja arengukavast tulenev eelarvestrateegia.					
3. Kui arengukava (või arengukavade) muutmine avaldab mõju eelarvele eelseisvatel aastatel, muudetakse ka eelarvestrateegiat.					
4. Arengukava koostamisel kasutatakse pikaajaliste suundumuste ja vajaduste prognoosimiseks kõiki erinevatele osapooltele kättesaadavaid andmeid (näiteks info erinevate valdkondade abivajajate kohta, demograafilised prognoosid, majandusprognoosid, planeeringud, riskihinnangud, terviseprofiil jne).					
5. Arengukava koostamisel on korraldatud avalikud arutelud ja					

	kaasatud huvitatud isikud (nt ettevõtted, vabaühendused jne).					
6.	Arengukava koostamisel on kaasatud naaberomavalitsusi ning hinnatud võimalusi teenuseid osutada koostöös/ühiselt või ise teenuse osutamise asemel seda teisest KOVst osta.					
7.	Arengukava koostamisse on kaasatud riigiasutused, mis omavad mõju KOV tegevusele või kellel on arengukava koostamiseks vajalikku infot.					
8.	Eelarvestrateegia koostamisel kasutatud eeldused (nt tulude puhul elanike arvu muutus, tulude kasvu või kahanemise prognoos, tekkivad või kaduvad maksuliigid jne ja kulude puhul eelarvekulude kasvu/kahanemise määrad, avatavad ja suletavad asutused ja teenused, suurenevad/vähenevad püsikulud jne) on eelarvestrateegias avalikustatud, volikogule ja valitsusele on avaldatud ka alusarvutused.					
9.	Eelarvestrateegias on investeeringutest antud ülevaade ka arengukava eesmärkide/tegevuste kaupa, võimaldades lihtsamat arengukava ja eelarvestrateegia sidumist.					

10.	Eelarvestrateegia vaadatakse igal aastal üle.					
11.	Arengukava ja eelarvestrateegia ning nendega seotud volikogu protokollid on KOV poolt avalikustatud, samuti on avalikustatud nende eelmised versioonid, et asjast huvitatud osapooltel oleks võimalik hinnata toimunud muutusi.					
12.	Eelarvestrateegia kavand jõuab volikogusse piisavalt varakult, et võimaldada reaalset arutelu.					
13.	Eelarvestrateegias aastate lõikes toimunud muutused võrreldes eelmise eelarvestrateegiaga (tulude suurenemine või vähenemine, kulude suurenemine või vähenemine, nendest tulenev põhitegevuse tulemi muutus, muutused investeerimistegevuses ja finantseerimistegevuses) on kajastatud strateegia seletuskirjas.					
14.	Iga-aastaselt hinnatakse eelarvestrateegia paikapidavust reaalse eelarvetäitmise vastu, erinevuste ilmnemisel tuakse need välja ja käsitletakse neid vallavalitsuses ja vallavolikogus.					
15.	Eelarve koostamisel kasutatakse kas eeltäidetud valemitega Exceli tabelleid, mis võimaldavad kontrollida eelarve täielikkust ning					

	alusandmete korrektsust või eelarve koostamist hõlbustavaid tarkvaralahendusi (nt mõni virtuaalne eelarverakendus).					
16.	Eelarve menetlemisel antakse sisendinfo andjatele kirjalikult teada omavalitsuse eelarve lähteseisukohad (millistest andmetes ja eeldustest lähtuda tulude ja kulude planeerimisel enda vastutusvaldkonnas või asutuses).					
17.	Eelarve koostamisel küsitakse eelarvete seletuskirjad ka alameelarvete koostajatelt/asutustelt, kes esitavad eelarvetaotlusi.					
18.	Eelarvetaotluste koostajad kaitsevad ja selgitavad alameelarveid vallavalitsuse juhitava menetluse käigus.					
19.	Eelarve on tasakaalus, põhitegevuse tulem on „0“ või positiivne (va KOFs lubatud erandjuht).					
20.	Netovõlakoormus on KOFs lubatud piirides.					
21.	Eelarve menetlemisel lisatakse eelarve kavandisse ja seletuskirja võrdlusandmed nii võrreldes eelmise aasta eelarvega kui ka käesoleva aasta teadaoleva eelarve täitmisega.					

22.	Eelarve seletuskirjas esitatakse numbreid detailsemalt kui eelarves, võimaldades paremat ülevaadet KOV raha kasutamisest.					
23.	Eelarve menetlemisel lisatakse eelarve seletuskirja seletused eelarve oluliste erinevuste kohta eelarvestrateegiast.					
24.	Kogu investeerimistegevus alates määratletud miinimumsummast ¹ on eelarve seletuskirjas objekti täpsusega lahti kirjutatud. Väiksemad investeeringud on kajastatud valdkonna summana. Märkida määratletud miinimumsumma ja viidata vastavale otsusele.					
25.	Pikaajalisi laene võetakse vaid investeerimiseks või KOV kuuluvate ettevõtete aktsiakapitali suurendamise eesmärgil.					
26.	Kõik plaanitavad riigihanked (st riigihanke piiri ületavad hanked on eelarve seletuskirjas hanke täpsusega lahti kirjutatud).					
27.	Erinevatele valdkondadele ja/või juriidilistele isikutele plaanitud toetused on eelarve seletuskirjas teadaolevas detailsuses lahti kirjutatud.					

¹ Olenevalt omavalitsuses otsustatust

28.	Eelarve seletuskirjas sisalduvad ning on eraldi lahti kirjutatud kõik ületulevad ja üleminevad kohustused					
29.	Eelarve eelnõu arutamisel lisatakse iga muutmissettepanekute korral ettepaneku tegija poolt põhjendused ja arvestused kavandatavate muudatustega kaasnevate väljaminekute ja nende katteallikate kohta.					
30.	Kui eelarve muutmissettepanek omab püsivat mõju, tehakse arvestused kavandatavate muudatustega kaasnevate väljaminekute ja nende katteallikate kohta kuni eelarvestrateegia perioodi lõpuni.					
31.	Aasta jooksul tehtava täiendavate investeerimis- ja laenuotsuste puhul muudetakse ka eelarvet (tehakse lisaeelarve).					
32.	Iga lisaeelarve kohta koostatakse seletuskiri, mille osas rakendatakse samu nõudeid, mis eelarve seletuskirja osas.					
33.	Arvelduskrediidi võtmiseks on koostatud kord – arvelduskrediidi igakordse kasutamise peab heaks kiitma vallavalitsus.					
34.	Aasta lõpuks on arvelduskrediit alati tagasi makstud.					

35.	Vallavalitsusele ja vallavolikogule antakse perioodiline ülevaade eelarve täitmisest sh põhjendused erisustest võrreldes planeerituga Märkida perioodid.					
36.	Eelarve täitmise jälgimisel kasutatakse ka Rahandusministeeriumi kodulehel asuvat saldoandmike infosüsteemi.					
37.	Eelarve täitmise lõplikus aruandes on ära seletatud olukorrad, kus eelarve täitmine erineb oluliselt planeeritust.					
38.	Reservfondi kasutamine ja kasutamise alused täpselt reglementeeritud. Reservfondist raha taotlemine ja eraldamine toimuvad kirjalikult.					
39.	Reservfondi kasutamisest on olemas formaalne aruandlus, mis on avalikustatud aastaaruandes.					
40.	Majandusaasta aruanne on auditeeritud.					
41.	Revisjonikomisjon on koostanud arvamuse majandusaasta aruande kohta.					